EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 21.4.2022
COM(2022) 173 final

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

direktiiviga 2014/87/Euratom muudetud direktiivi 2009/71/Euratom (millega luuakse tuumaseadmete ohutust käsitlev ühenduse raamistik) rakendamisel tehtud edusammude kohta

{SWD(2022) 107 final}

I. SISSEJUHATUS

Nõukogu direktiiv 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik[1] oli suur samm Euroopa Liidus õiguslikult siduva tuumaohutusraamistiku poole.

Pärast 2011. aastal aset leidnud Fukushima tuumaõnnetust tugevdati Euroopa Ülemkogu ülesandel[2] ELi tuumaohutuse õigusraamistikku *nõukogu direktiiviga 2014/87/Euratom, millega muudetakse nõukogu direktiivi 2009/71/Euratom*[3] (seda 2014. aastal muudetud 2009. aasta direktiivi nimetatakse edaspidi "direktiiviks"). Sellega karmistati olemasolevaid sätteid ja kehtestati uusi nõudeid, milles keskenduti **regulatiivsele sõltumatusele** ja ambitsioonikale ELi-ülesele **tuumaohutuse eesmärgile**, mis hõlmab:

- **pädevate reguleerivate asutuste**[4] **volituste ja sõltumatuse** suurendamist (nt piisava personali ja rahaliste vahendite tagamisega või huvide konfliktide ärahoidmise ja lahendamisega);
- **õnnetuste ärahoidmist** ja kui need ikkagi peaks juhtuma, siis nende tagajärgede leevendamist ning **radioaktiivsete ainete varajase ja ulatusliku keskkonda sattumise ärahoidmist**.

Peale selle hõlmavad muudatused ka alljärgnevat:

- **läbipaistvuse** suurendamine (reguleerivad asutused ja tegevusloa omanikud[5] avalikustavad teabe tavapäraste talitlustingimuste, intsidentide ja õnnetuste kohta) ning reguleerivate asutuste vahelise koostöö tõhustamine;
- tuumarajatistele tegevusloa andmisega seotud otsustamises **osalemise võimaluste andmine avalikkusele**;
- tuumaohutuse eesmärgi saavutamine **mitmekordse kaitse** ja tulemusliku **tuumaohutuskultuuri** edendamise meetmetega;
- **esmane rajatisespetsiifiline hindamine** koos **korrapäraste ohutusülevaatustega** vähemalt iga kümne aasta tagant;
- konkreetsete nõuete kehtestamine **õnnetuste ohjamiseks** ning **kohapealseks hädaolukorraks valmisolekuks ja sellistele olukordadele reageerimiseks**;
- vähemalt iga kuue aasta tagant tehtavate **temaatiliste vastastikuste hindamiste** süsteemi kehtestamine Euroopas.

Direktiivi kohaselt pidid liikmesriigid esitama komisjonile teise ja viimase riikliku aruande 22. juuliks 2020 ning 2020. aasta lõpuks sai see kohustus ka kõigil liikmesriikidel täidetud.[6]

---

1 ELT L 172, 2.7.2009, lk 18–22. Tuumaohutusdirektiiv võeti vastu kooskõlas Euratomi asutamislepingu 3. peatükiga (tervisekaitse ja ohutus), eesmärgiga aidata kaasa töötajate ja üldsuse tervise kaitsele ioniseerivast kiirgusest tingitud ohtude eest.

2 Euroopa Ülemkogu 24. ja 25. märtsi 2011. aasta järeldused (EUCO 10/1/11).

3 Nõukogu 8. juuli 2014. aasta direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik (ELT L 219, 25.7.2014, lk 42–52).

4 Aruandes nimetatakse neid reguleerivateks asutusteks.

5 Aruandes nimetatakse neid loaomanikeks.

6 https://ec.europa.eu/energy/topics/nuclear-energy/nuclear-safety_et

Käesoleva teise eduaruande nõukogule ja Euroopa Parlamendile võtab komisjon vastu direktiivi artikli 9 lõike 2 kohaselt.

Selles teises eduaruandes,[7] mis avaldatakse rohkem kui kümme aastat pärast Fukushima tuumaõnnetust, kiidetakse heaks liikmesriikide edusammud direktiivi rakendamisel. Ühtlasi tuuakse aruandes välja valdkonnad, milles direktiivis ettenähtud muudatused õigusraamistikus ja tavades ei ole veel täiel määral tehtud. Neis valdkondades on vaja veel täiustamist, mille kohta on käesolevas aruandes liikmesriikidele mitu tähelepanekut (II ja III jaotis: vastavalt tuumaohutuse juhtimine ja tuumarajatiste ohutus), mis tulenevad headest tavadest ja hindamise käigus leitud probleemidest ning on jaotatud direktiivi teemavaldkondade[8] kaupa, kusjuures nõuetekohaselt on arvesse võetud ka riikide erisusi[9]. Nende tähelepanekute alusel on aruandes esitatud konkreetsed olulisimad soovitused (IV jaotis: järeldused ja edasised sammud) juhtudeks, kui on ruumi ka edasisteks ELi tasandi meetmeteks, et tuumaohutus ELis pidevalt paraneks.

Aruanne tugineb valdavalt 2020. aasta riiklike aruannete hindamisele komisjoni talituste poolt. Ent ELi tuumaohutusest laiema pildi saamiseks on aruandes arvesse võetud ka lisaallikaid, eelkõige liikmesriikide poolt direktiivi ülevõtmiseks võetud meetmeid, ELi tuumaelektrijaamade põhjalike riski- ja ohutushindamiste (ELi stressitestid)[10] ja esimese temaatilise vastastikuse hindamise[11] tulemusi, rahvusvaheliste vastastikuste hindamiste tulemusi, ELi kodanike ja institutsioonide kaebustes, petitsioonides ja küsimustes tõstatatut ning tellitud uuringute tulemusi.

Aruandega on kaasas komisjoni talituste töödokument. Seal on rohkem infot riiklike lähenemisviiside temaatiliste hindamiste kohta (millest aruandes on tehtud kokkuvõte) ja ülevaade liikmesriikide aruannetes käsitletud tuumarajatiste liikide kohta.

II. TUUMAOHUTUSE JUHTIMINE (direktiivi artiklid 4, 5, 7 ja 8)

2.1. ÕIGUSLIK, REGULEERIV JA ORGANISATSIOONILINE RAAMISTIK (artikkel 4)

Kõigis liikmesriikides on olemas direktiivis käsitletud meetmete võtmise **riiklik raamistik**, mille kohaldamisala ja üksikasjalikkus on riikide tuumaprofiilist olenevalt väga erinev.

Kohustuste jaotusega tutvudes on näha, et kuigi enamikes liikmesriikides on tuumaohutusega seotud pädevused ühe reguleeriva asutuse käes, on asjaomased olulisimad reguleerimispädevused (reeglite kehtestamine, tegevusloa andmine, hindamine, inspekteerimine ja täitmise tagamine) jaotatud mõnes riigis mitme üksuse vahel. Peale selle

---

[7] Komisjoni esimene eduaruanne 2009. aasta direktiivi rakendamise kohta anti välja 2015. aastal (COM/2015/0573 final).

[8] Kogu aruandes kasutatakse tuumaohutuse direktiivi konsolideeritud versiooni (2009. aasta direktiiv koos 2014. aasta muudatustega) artiklite numeratsiooni.

[9] Kuna tuumarajatisteta liikmesriikidele direktiivi artiklite 6, 8a, 8b, 8c ja 8d ülevõtmise ja rakendamise nõudeid ei kohaldata, ei võetud hindamises arvesse selliste riikide aruannetes vabatahtlikult esitatud teavet nende artiklite kohta.

[10] http://www.ensreg.eu/EU-Stress-Tests

[11] https://www.ensreg.eu/eu-topical-peer-reviews

kooskõlastavad reguleerivad asutused oma tegevust ministeeriumide ja teiste asutustega ning teevad koostööd ka piirkondlike ja kohalike ametiasutustega. Ent mõnest riiklikust aruandest ei nähtu selget tuumaohutusalaste kohustute jaotust eri riiklike organite vahel.

Liikmesriikidel on oma **tuumaohutusnõuded**, mis on kas eraldiseisvad või kiirguskaitsesätetega koos. Enamikul juhtudest on need nõuded õiguslikult siduvates aktides ning hilisemate mittesiduvate dokumentidega (nt soovitused, suunised) antakse tavaliselt lisainfot ja rakendamissuuniseid. Üldiselt hõlmavad need nõuded tuumarajatiste olelusringi kõiki etappe, nagu direktiivis nõutud.

Kõigis liikmesriikides on olemas **tegevusloa andmise süsteem** ja tuumarajatise kasutamine ilma tegevusloata on keelatud. Tegevusloa andmine on riigiti erinev. Peamised erinevused puudutavad reguleeriva asutuse rolli, taotlusega koos nõutavaid dokumente ja tegevusloaga hõlmatud olelusringi etappe. Kirjeldatud on ka tegevusloa muutmise ja pikendamise korda.

Liikmesriikidel on **regulatiivse kontrolli** süsteemid, millega reguleerivad asutused pidevalt tegelevad ning mida täiendavad vastavad menetlused, strateegiad, kavad ja järelkontrolli kord. Sellist järelevalvet toetavad kindlakstehtud rikkumiste puhul ette nähtud **täitmise tagamise** mehhanismid. Peale reguleerivate asutuste võib olla kaasatud ka teisi õiguskaitseorganeid. Sanktsioone määrab enamik liikmesriike järk-järgult rangemalt, alates hoiatusest kuni tegevusloa peatamise või tühistamiseni või isegi trahvide või kriminaalkaristusteni välja (olenevalt rikkumise raskusastmest).

Tähelepanekud

- *Kui direktiivi nõuete rakendamises ja täitmise tagamises osaleb mitu asutust, parandaks selge, sujuv ja korralikult dokumenteeritud kohustuste jaotus selgust ülesannete jaotumises, et ei tekiks lünki ega ebavajalikku dubleerimist.*
- *Reguleerivate asutuste suurem koostöö tegevuslubade andmisel ei ole küll direktiivi sõnaselge nõue, aga see oleks kõigile kasulik, sest see selgitaks välja võimalikud ühiskohad, kus edendada põhimõtteühtsust ja parimat ressursikasutust.*

2.2. PÄDEV REGULEERIV ASUTUS (artikkel 5)

Kõrgetasemelise tuumaohutuse saavutamiseks on hädavajalik tugev reguleeriv asutus, kes oleks oma otsustes tõeliselt sõltumatu lubamatust mõjutamisest. Direktiivis nõutakse regulatiivse sõltumatuse tagamist ülesannete lahususe, väliste juhiste puudumise, usaldusväärsete ja läbipaistvate otsuste, sobivate rahaliste ja inimressursside ning huvide konfliktide ärahoidmise abil.

Reguleerivate asutuste **õiguslik staatus ja struktuur** on liikmesriigiti erinevad. Peamiselt saab need jagada kolmeks: eraldiseisvad reguleerivad asutused, kes on juriidilised isikud ja annavad oma tegevusest aru valitsusele, presidendile või peaministrile; sõltumatud reguleerivad asutused, kelle üle teeb järelevalvet ministeerium, kes ei tegele tuumaenergia edendamise ega kasutamisega, ning reguleerivad asutused, mis on tuumaenergia edendamise ja kasutamisega mitte tegeleva ministeeriumi osad, millel on konkreetsed volitused ja selgelt eristatud kohustused. Eeltoodust saab järeldada, et need liikmesriigid, kes valisid esimese variandi, tagasid mitte ainult **ülesannete lahususe**, vaid ka õigusliku eraldatuse kõigist teistest valitsemisstruktuuri osadest.

Juhiste puudumine tuleneb kas sõnaselgest keelust neid anda või kaudselt üldisest reguleerimise ülesehitusest.

Reguleerivate asutuste otsused tuginevad rahvusvahelistele ja Euroopa tuumaohutusnõuetele ning tegevuskogemusele. Läbipaistvus tagatakse paljude erinevate teavituskanalite abil, nagu veebisaidid, iga-aastased tegevusaruanded, ohutusega seotud dokumentide (reguleerivate asutuste otsused ja kontrolliaruanded) avaldamine, sotsiaalmeedia, pressiteated, kohtumised sidusrühmadega (sh kohalike asutustega) ja avalikkusega konsulteerimine.

Reguleerivate asutuste **rahalised vahendid** tulevad kahel moel: kas ainult riigieelarvest või riigieelarvest ja ettevõtjatelt võetavatest tasudest, millega hüvitatakse tehtud kulutused. Reguleerivad asutused osalevad selle üle otsustamisel peamiselt vajaduse planeerimise etapis ja kasutades eraldatud vahendeid autonoomselt. Enamik liikmesriike kasutab üldist eelarvemenetlust. Mõnikord on olemas ka lisaressursside taotlemise võimalused või paindlikkusklauslid. Mõnel juhul on teada antud eelarve kulutuste läbipaistvusest, mis saavutatakse aastaaruannete või auditi järelduste avaldamisega. Ent vaid mõnes liikmesriigis on konkreetsed sätted, milles on nõue, et eraldatavad rahalised vahendid peavad olema seaduslike kohustuste täitmiseks piisavad. Seetõttu on vaja seda teemat veel kontrollida, et direktiivi sätted oleks ka sisuliselt rakendatud.

Reguleerivate asutuste **inimressursiga** seoses on neil üldjuhul otsustav roll oma vajaduste hindamisel ja vajaduse korral lisaressursside küsimisel. Personali kvalifikatsiooni puhul võib täheldada mitut ühist suundumust, nagu hariduse ja asjatundlikkuse tingimused töölevõtmisel, uute töötajate sissejuhatav koolitus ning jätkuõpe organisatsioonisiseste ja -väliste koolituste kaudu. Levinud on ka see, et reguleerivate asutuste otsuste tegemisel kasutatakse väliste ekspertide abil. Mitu liikmesriiki mainivad probleeme piisava ja/või kvalifitseeritud personali leidmise ja hoidmisega. Nagu rahalistegi vahendite puhul võiks mõnes liikmesriigis paremini sätestada ka personali arvu, kvalifikatsiooni ja koolitatuse piisavuse, mistõttu on sealset rakendamist vaja veel kontrollida. Piisava kvalifikatsiooni ja asjatundlikkusega personali leidmisel ja hoidmisel võiks kasuks tulla reguleerivate asutuste töökohtade ligitõmbavuse suurendamine.

Üldjuhul on liikmesriikides **huvide konfliktide** ärahoidmise ja lahendamise reeglid üldises riigiteenistujatele mõeldud raamistikus. Kuigi paljud liikmesriigid kehtestasid reguleerivatele asutustele täpsemad nõuded, on nende õigusjõud ja üksikasjalikkus erinev. Täpsemalt ei ole asjaomastes reeglites sageli konkreetselt käsitletud juhtivpersonali roteerumist tuumaettevõtete ja reguleerivate asutuste vahel ning väliste ekspertide abi kasutamist.

See, et reguleerivad asutused võivad levitada tuumaohutusega seotud **teavet** teistelt organitelt luba küsimata, on riiklikus õiguses kas sõnaselgelt kirjas või saab seda järeldada institutsioonilisest korraldusest.

Mis puudutab peamisi **reguleerimisülesandeid**, siis osalevad reguleerivad asutused riiklike tuumaohutusnõuete sõnastamises riikliku õigussüsteemi ülesehitusest olenevalt eri määral. Reguleerivad asutused vastutavad nende nõuete kohapealse täitmise järelevalve eest, milleks on neil volitused teha hindamisi ja võtta täitmise tagamise meetmeid.

Tähelepanekud

- *Reguleerivad asutused kui eraldiseisvad juriidilised isikud, kes on kõigist teistest avaliku ja erasektori organitest juriidiliselt eraldi, oleks veel üks samm reguleerivate asutuste sõltumatuse suurendamisel seal, kus seda veel tehtud pole.*

- *Konkreetsed sätted, milles on nõue, et reguleerivatel asutustel peavad olema piisavad rahalised ja inimressursid (viimasel juhul nii arvu kui ka kvalifikatsiooni poolest) koos tulemuslike mehhanismide, kriteeriumide ja menetlustega, suurendaks selliste asutuste võimekust. Selliseid meetmeid saab veel tugevdada paindlikkusmehhanismidega, mis võimaldavad reguleerivatel asutustel saada täiendava töökoormuse või ettenägematute asjaolude korral (nt tuumaohutusega seotud sündmustele või mittetuumavaldkonna hädaolukordadele reageerimine) lisapersonali.*

- *Reguleerivate asutuste läbipaistvust ja sõltumatust parandaksid selged õiguslikud nõuded, kus on sätestatud selliste asutuste juhtivtöötajate ametisse nimetamise, ametikohustuste täitmise peatamise ja vallandamise tingimused, kord ja põhjused.*

  Reguleerivas asutuses juhtival kohal töötavate isikute määramine loaomanike juhtkonda või nõukogusse tuleks ümber mõelda; sellise praktika jätkumise korral tuleks kehtestada konkreetsed huvide konflikte käsitlevad nõuded.

- *Kui kehtestada konkreetsed huvide konflikte käsitlevad reeglid ja kord, milles arvestatakse asjaomaste reguleerivate asutuste erisustega (nt käsitletakse juhtivtöötajate roteerumist tuumaettevõtete ja reguleeriva ameti vahel ning väliste ekspertide abi kasutamist), paraneks reguleerivate asutuste autonoomia ja vastutavus otsuste tegemisel.*

2.3. TUUMAOHUTUSALASED ERIALATEADMISED JA OSKUSED (artikkel 7)

Liikmesriigid on sätestanud peamiselt reguleerivate asutuste ja loaomanike (sh töövõtjate ja alltöövõtjate) **hariduse ja koolituse** nõuded ning selleks on ette nähtud organisatsioonisisesed, riiklikud ja rahvusvahelised koolitusprogrammid (mis hõlmavad ka kohapealse hädaolukorraks valmisoleku ja sellistele olukordadele reageerimise teemat). Mitu liikmesriiki mainivad, et praegused tuumavaldkonna töötajad vananevad ja jäävad pensionile, aga uusi töötajaid on raske leida; sellele olukorrale otsitakse lahendusi, sealhulgas avaliku ja erasektori partnerlusest ning ülikooli õppekavade väljatöötamisest.

Tähelepanek

- *Kuna tuumavaldkonna töötajaskond vananeb, aitaks tuumaohutusega seotud teadmisi hoida ja edasi anda see, kui planeerida personali tuumaprogrammi praeguste ja tulevaste vajaduste hindamise alusel süstemaatiliselt ja kaugele ette ning toetada seda uute talentide otsimise ja hoidmise ning haridus- ja koolituspartnerlustega.*

2.4. LÄBIPAISTVUS (artikkel 8)

Enamikus liikmesriikides on üldisele teabe vaba kättesaadavuse õigusele lisaks kehtestatud konkreetsed sätted, millega võimaldatakse reguleerivatel asutustel ja loaomanikel levitada **tuumaohutusalast teavet**.

Mõlemad kasutavad selleks paljusid eri meetodeid vastavalt riiklikele kokkulepetele ning rahvusvahelistes, piirkondlikes ja kahepoolsetes koostöölepingutes kokkulepitule ning seda nii **tavatalitluse** ajal kui ka **intsidentide või õnnetuste** korral.

Mõni reguleeriv asutus teeb tõhustatud **reguleerimisalast koostööd** teiste omasugustega: piiriülesed ettevõtmised, ühised inspekteerimised, personalivahetus, mõlema poole ekspertide osalemine riiklike hädaolukorra lahendamise plaanide koostamises, ühised koolitused.

Kõigis tuumarajatistega liikmesriikides on kehtestatud tegevusloa andmise **olulisimates etappides ettenähtud avalikkusega konsulteerimise** kord, mis hõlmab eelkõige asukohta, ehitamist ja sulgemist. Ent selline konsulteerimine toimub tavaliselt seoses ELi keskkonnamõju hindamise õigusaktide[12] või rahvusvaheliste keskkonnakokkulepetega (nt Espoo[13] ja Århusi[14] konventsioonid). Nii ei saa kindel olla, et kaetud on kõik ohutuse seisukohalt oluline. Vähesed liikmesriigid konsulteerivad avalikkusega konkreetsetes tuumaohutusega seotud küsimustes (sh olulised muudatused tegevuses või pikaajalise tegutsemise otsused).

Liikmesriigid on välja töötanud erinevaid konsulteerimise viise: näiteks ajakirjanduses kutsutakse üles andma vastuseid konkreetseks tähtajaks, avaldatakse mittetehnilisi kokkuvõtteid, korraldatakse avalikke kuulamisi ja sõltumatute ekspertide arutelusid, üldsust teavitavad spetsiaalsed organisatsioonid ja avaldatakse aruandeid avalikkuse märkustega arvestamise kohta.

Tähelepanekud

- *Eriti just naaberriikide reguleerivate asutuste tõhustatud koostöö (mh teabevahetuse ja tegevuskorraga seotud regulaarne ühistegevus) aitaks rohkem kaasa reguleerivate asutuste meetmete põhimõtteühtsusele (sh intsidentide ja õnnetuste korral).*
- *Tuumarajatistele tegevuslubade andmisega seotud tuumaohutuse küsimustes avalikkusega konsulteerimine oleks avalikkuse kaasamisel tulemuslikum, kui see toimuks eraldiseisvana.*

III. TUUMARAJATISTE OHUTUS (direktiivi artiklid 6 ja 8a–8e)

3.1. LOAOMANIKUD (artikkel 6)

Kuigi kõik tuumarajatistega liikmesriigid kinnitavad, et nende riiklikus õigusraamistikus on **põhivastutus tuumaohutuse eest** loaomanikel, siis vähem andmeid on esitatud loaomaniku

[12] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta.

[13] Piiriülese keskkonnamõju hindamise konventsioon.

[14] Keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioon.

vastutuse kohta **(all)töövõtjate** sellise tegevuse eest, mis võib mõjutada tuumarajatise tuumaohutust.

Tuumarajatistega liikmesriikidel on loaomanike jaoks kehtestatud erinevad **regulaarse hindamise ja pideva täiustamise** protsessid (nt ohutusega seotud seadmete süstemaatiline inspekteerimine ja hooldus, korrapärased ohutusülevaatused iga kümne aasta tagant, ohusündmuste süstemaatiline hindamine, tegevuskogemuse tagasiside, õigusalane läbivaatus ja vastavuse kontrollimine). Mitmekordse kaitse põhimõtete rakendamine on ohutuse tõendamise lahutamatu osa. Mõnes aruandes mainitakse ka Lääne-Euroopa tuumaohutust reguleerivate asutuste ühenduse (WENRA) viitetasemete kohaldamist ning Euroopa tasandi vastastikuste hindamiste (ELi stressitestid ja temaatilised vastastikused hindamised) ja rahvusvaheliste vastastikuste hindamiste (nt Tuumarajatiste Käitajate Ülemaailmne Ühendus WANO, pikaajalise tegutsemise ohutusaspektid – SALTO) tulemustele reageerimist.

Mitmel liikmesriigil on loaomanike jaoks sätestatud regulatiivsed suunised või juhised asjaomaste teemade kohta: jaama tingimuste kontrollimine, komponentide vananemise ohje, korrapärased ohutusülevaatused, tõenäosuslikud ja deterministlikud ohutushindamised, ehitusprojektis arvessevõetut ületavad õnnetused, siseste ja väliste ohtude hindamine ning reaktorisüdamiku kahjustada saamise ja radioaktiivsete ainete keskkonda sattumise riskide hindamine. Ent esineb metoodika erinevusi.

Loaomanike **finants- ja inimressurssidega** seotud meetmed, mis liikmesriigid on vastu võtnud, on mitmekesised: loataotleja finantselujõulisuse kontrollimine enne tegevusloa andmist ja loa saanute puhul regulaarselt ka hiljem, ohutuse seisukohalt kriitilise tähtsusega funktsioonide ning nende jaoks vajaliku haridustaseme ja väljaõppe kindlaksmääramine, tegevusloa saamiseks kehtestatud eritingimused personali ja rahaliste vahendite kohta, nõuded loaomanike juhtimissüsteemide jaoks, ohutust mõjutada võivate töötajate ja/või korralduslike muudatuste kontroll ning nõuded töövõtjate jaoks. Mõni liikmesriik andis teada, et eraldab rahalisi vahendeid rajatise kogu olelusringi jaoks.

Tähelepanekud

- *Kui sätestada selgelt loaomanike vastutus (all)töövõtjate tegevuse eest, oleks aruandekohustus ja vastutus ohutuse eest selgem, mistõttu oleks kohapealne rakendamine töövõtu puhul parem.*
- *Kasulik oleks ka reguleerivate asutuste kogemustevahetus selle kohta, kuidas nende riigis toimuvad ohutushindamised, ning heade tavade alusel suuniste ja juhendite koostamine.*
- *Reguleerivate asutuste omavaheline teabe ja kogemuse vahetus loaomanike rahaliste vahendite piisavuse kontrollimise kohta parandaks nende asutuste asjaomast hindamisvõimekust.*

3.2. TUUMAOHUTUSE EESMÄRK JA SELLE SAAVUTAMINE (artiklid 8a ja 8b)

Võttes arvesse rahvusvahelist tehnilist arengut, mis on toimunud Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri (IAEA) ja WENRA sätete tõttu, ning reageeringuna Fukushima tuumaõnnetusest saadud õppetundidele ja ELi stressitestidest saadud kogemusele nähakse tuumaohutuse eesmärgis ette, et tuumarajatised projekteeritakse, paigutatakse, ehitatakse, võetakse kasutusele, neid kasutatakse ja need suletakse nii, et **hoida ära õnnetusi ja kui need ikkagi peaks juhtuma, siis leevendada nende tagajärgi ning hoida ära varajast ja**

ulatuslikku radioaktiivsete ainete keskkonda sattumist. Seda eesmärki kohaldatakse kõigile uutele tuumarajatistele ja seda kasutatakse võrdlusalusena ka olemasolevate puhul, tehes õigel ajal mõistlikult teostatavaid ohutusalaseid täiustusi[15]. Ohutuseesmärgi ning seega tuumaohutuse kõrge taseme ja selle pideva parandamise saavutamiseks on määrava tähtsusega nii reguleerivate asutuste kui ka loaomanike reaalne **tuumaohutuskultuur** ning mitmekordne kaitse.

Üldiselt on tuumarajatistega liikmesriigid võtnud vastu nõuded, mis vastavad tuumaohutuse eesmärgi kõrgele tasemele, nagu direktiivis sõnastatud. Ent liikmesriikide rakendusviisid on erinevad ning mõnel juhul toetavad täitmist üksikasjalikumad õigusnormid ja suunised, millega määratakse kindlaks, kuidas nõudeid kvantitatiivselt tõlgendada, või määratletakse reguleerivad kriteeriumid, mille alusel tõendada nõuete täitmist. Mõned riigid (eriti need, kes tahavad ehitada uusi tuumajaamu) märgivad, et nad on oma õigusesse üle võtnud WENRA ohutuseesmärgid uute tuumajaamade jaoks. Neis on sõnaselge nõue „praktiliselt kõrvaldada“ võimalus, et leiab aset reaktorisüdamiku sulamisega õnnetus, mis võib viia varase või ulatusliku radioaktiivsete ainete keskkonda sattumiseni.

Õnnetuste ennetamise ning radioaktiivsete ainete varajase ja ulatusliku keskkonda sattumise ärahoidmise tõlgendamises ja kvantifitseerimises on siiski erinevusi. Mõni riik keskendub varajase või ulatusliku radioaktiivsete ainete keskkonda sattumiseni viiva õnnetuste jada ärahoidmisele, aga teised räägivad õnnetuse tagajärjel tekkiva radioaktiivse lekke ärahoidmisest. Mõni aga kasutab varasemaid praktilise kõrvaldamise kontseptsioone, milles keskendutakse peamiselt varajasele ulatuslikule radioaktiivsete ainete keskkonda sattumisele. Kvantifitseerimisega seoses on mõni liikmesriik sätestanud radioaktiivsete ainete keskkonda sattumise piirmäärad, aga teised nõuavad analüüse, mis kinnitaks riskikriteeriumide täidetust ja õnnetuse tagajärjel keskkonda sattunud radioaktiivse doosi piirmäärast kinnipidamist. Õigustehniliselt on tuumaohutuse eesmärgi ülevõtmise sätted mõnel juhul paljudes erinevates õigusdokumentides, mis tekitab killustatuse ning vähendab nii selgust ja kindlust selles, kuidas seda eesmärki riigis järgitakse.

Liikmesriikide aruannete kohaselt on praegusel ajal ELis ehitusloa saanud **uue põlvkonna reaktorid** usaldusväärsete ohutusomadustega, mis ei lase toimuda rasketel õnnetustel ja leevendavad nende tagajärgi, vältides seega olulist radioaktiivsete ainete keskkonda sattumist.

Enama kui 100 olemasoleva reaktori kohta märgivad liikmesriigid, et välja on selgitatud ja tehtud **mõistlikult teostatavad ohutustäiustused**, nagu direktiivis nõutud[16]. Näited sellistest meetmetest on ohutust tagavad punkersüsteemid, passiivsed vesinikusidujad, filtreeritud kaitseventilatsioon ja õnnetuste ohjamise kord. Statsionaarsete ja mobiilsete lisaseadmete kasutamine ning korralduslikud meetmed, mis põhinevad ELi stressitestidel ja tuginevad korrapärase ohutusülevaatuse viimastele tulemustele, on rajatised veelgi usaldusväärsemaks muutnud.

Mõni liikmesriik selgitab, et mõistlikult teostatavate ohutustäiustuste jaoks ei ole võimalik sõnastada ühemõttelisi laiaulatuslikke kriteeriume, vaid selliseid täiustusi ja nende õigeaegsust tuleb hinnata igal üksikjuhul eraldi. Vaid mõni üksik liikmesriik on otsustanud

[15] Direktiivis eristatakse uusi ja olemasolevaid rajatisi (esimesed on saanud esimese ehitusloa pärast 14.8.2014 ja teised enne 14.8.2014).

[16] Mõnel üksikul juhul on liikmesriigid teada andnud, et olid direktiivis nõutust rangemad ja kohaldasid tuumaohutuse eesmärki ka olemasolevatele rajatistele.

teha enamat ja koostanud põhjalikumad regulatiivsed nõuded või suunised, mis sageli sisaldavad ka kvantitatiivseid sihte või projekteerimistingimusi. Niisiis võiks edaspidise töö teemadeks olla erinevused liikmesriikides ohutusalaste täiustuste tegemises ja süstemaatilisemate mõistliku teostatavuse hindamise viiside väljatöötamine.

Mitmekordse kaitse meetmete rakendamine ning äärmuslikest loodusoludest tingitud väliste ohtude ja soovimatute inimtekkeliste ohtude mõju minimeerimine toimuvad IAEA ja WENRA standardite ja suuniste kohaselt, kohaldades uutele reaktoritele rangemaid nõudeid.

Liikmesriigid näitavad, et tahavad **ohutuskultuuri** edasi arendada, tugevdada ja selle üle järelevalvet teha, tunnistades seega korralduslike ja inimtegurite olulisust tuumaohutuses. Tavaliselt on asjaomased nõuded sätestatud sisekorraeeskirjades, mida toetavad praktilised abivahendid. Ent reguleerivate asutuste juhtimissüsteemidega seotud reeglid ei ole nii põhjalikud, sest mõnel juhul käib esitatud teave vaid loaomanike kohta. Ohutuse seisukohast olulise organisatsioonisisese ja -välise tegevuskogemuse ning ohutuskriitiliste sündmuste aruandluse jaoks on kehtestatud selge kord, mida toetab regulatiivne järelevalve. Ohutuskultuur toetub ka hariduse ja koolituse korraldusele.

Fukushima-järgsete ELi stressitestidega seotud edenemine

Fukushima õnnetusest on möödunud peaaegu 11 aastat, aga mõni liikmesriik ei ole ikka veel andnud teada Fukushima-järgsete riiklike tegevuskavade elluviimisest. Mõni pooleliolev meede hõlmab olulisi ohutusalaseid täiustusi, nagu hädaolukorra juhtimiskeskus, lisajahutus, reaktorianuma ülerõhu ärahoidmine, tagavaraelekter, maavärinakindlamaks muutmine, kasutatud tuumkütuse bassein. Asjaomased liikmesriigid teatasid 2021. aasta lõpus tuumaohutust reguleerivate asutuste Euroopa töörühmale (ENSREG) edusammudest, mida on tehtud veel rakendamata meetmete elluviimiseks. ENSREG esitab 2022. aastal aruande olukorra kohta.

Tähelepanekud

- *Tuumaohutuse eesmärgi põhimõtteühtsele saavutamisele aitaks kaasa see, kui parandada reguleerivate asutuste ühist arusaama meetoditest, millega tõendada radioaktiivsete ainete varajase ja ulatusliku keskkonda sattumise ärahoidmist, eelkõige vahetades teavet selliste kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete meetodite kohta, keskendudes kõigepealt radioloogilistele vastuvõetavuse kriteeriumidele.*
- *Reguleerivate asutuste tegevuse põhimõtteühtsust ja läbipaistvust suurendaks nende asutuste vaheline kogemuse jagamine seoses tuumaohutuse eesmärgi kohaldamise juhtumipõhise analüüsi sarnasuste ja erinevustega, keskendudes otsustamisele, millised on mõistlikult teostatavad ohutustäiustused. Sellises kogemusevahetuses võiks arvesse võtta liikmesriikide poolt ELi stressitestide tulemuse alusel ette võetud ohutustäiustuste tegemise viise.*
- *Reguleerivate asutuste ohutuskultuuri parandaks loaomanike süsteemide kõrval ka reguleerivate asutuste endi spetsiifiliste juhtimissüsteemide arendamine ja formaliseerimine.*

3.3. ALGNE HINDAMINE JA KORRAPÄRASED OHUTUSÜLEVAATUSED (artikkel 8c)

Algse hindamise kohta annab enamik liikmesriike teada, mis teave peab olema ohutusanalüüsi aruandes esitatud, kui taotletakse ehitus- või tegevusluba.

Korrapäraste ohutusülevaatuste kohta annavad kõik tuumarajatistega liikmesriigid teada, et iga kümne aasta tagant toimuvad süstemaatilised ülevaatused, võttes arvesse uusi ja/või parandatud ja täiendatud standardeid ning tehnoloogia ja teaduse arengut. Mõni liikmesriik toob tuumajaamades võetud meetmete näiteid, mis hõlmavad ka mitmekordse kaitse tugevdamist. Kuigi IAEA standardites sätestatud ohutustegureid ja WENRA viitetasemeid on mainitud sageli, ei ole esitatud kuigi palju teavet ülevaatamismetoodika kohta ja täpsemalt selle kohta, kuidas ohutuseesmärki arvestades selgitatakse välja vajalikud ohutuse täiustused (sh pikaajalise tegutsemise korral). Vähesed liikmesriigid annavad teada muudes rajatistes (nt uurimisreaktorites) võetud meetmetest.

Tähelepanek

- *Riiklike protsesside tulemuslikkuse parandamiseks ja riiklike tegutsemisviiside põhimõtteühtsuse suurendamiseks oleks kasulik reguleerivate asutuste teabevahetus nende tavade kohta, mis on seotud iga kümne aasta tagant toimuvate ohutusülevaatustega ja konkreetsemalt sellega, kuidas tuumaohutuse eesmärki süstemaatiliselt arvesse võetakse.*

3.4. KOHAPEALNE HÄDAOLUKORRAKS VALMISOLEK JA TEGUTSEMINE (artiklid 6e ja 8d)

Liikmesriigid tõid välja, et **kohapealse hädaolukorraks valmisoleku ja sellistele olukordadele reageerimise kord**[17] hõlmab kõiki tegevusrežiime ja õnnetusi. Pärast Fukushima tuumaõnnetust kehtestati hädaolukorra puhuks mitu meedet, nagu lisavõimalused tulla toime äärmuslike loodussündmustega (eelkõige voolukatkestuse ja/või jahutuse puudumisega), sama tegevuskoha üksustevahelise abi korraldamise protokollid või kiirreageerimisrühmad. Ent mitte kõik liikmesriigid ei anna sõnaselgelt teada, kuidas nad tegutsevad korraga mitut üksust puudutavates olukordades, mis oli Fukushima õnnetuse peamine õppetund.

Samuti annavad riigid teada, et nende kohapealseid hädaolukorra lahendamise plaane ning nende **kooskõla välise riikliku hädaolukorraks valmisoleku ja sellistele olukordadele reageerimise korraga** testivad ja kontrollivad asjaomased asutused regulaarselt, et oleks tagatud piisav liidestatus, avariivarustuse sobivus ja liiasus, personali pädevus ja reageerimise tulemuslikkus.

Tähelepanek

- *Kohapealse hädaolukorraks valmisoleku ja sellistele olukordadele reageerimise korra edasiarendamine, võttes arvesse mitme üksusega tegevuskohti, oleks sobiv reaktsioon ühele Fukushima tuumaõnnetusest saadud õppetunnile.*

3.5. VASTASTIKUSED HINDAMISED (artikkel 8e)

Nõue, et **riiklik raamistik ja reguleeriv asutus peab iga kümne aasta tagant läbima rahvusvahelise vastastikuse hindamise** hakkas kehtima 2009. aasta direktiivi ülevõtmiskuupäeval ehk 22. juulil 2011 ning kokkuleppe kohaselt toimub see IAEA integreeritud järelevalvetalituse (IRRS) kaudu, keda komisjon rahaliselt toetab. Kümne aasta jooksul ehk 22. juuliks 2021 peaks kõikides liikmesriikides olema tehtud vähemalt IRRSi

[17] Tuumaohutuse direktiiv hõlmab ainult kohapealset korraldust, aga põhiliste ohutusstandardite direktiiv (2013/59/Euratom) hõlmab nii kohapealset kui ka tegevuskoha välist korraldust. Käesolev aruanne hõlmab ainult kohapealseid aspekte ja nende kooskõla tegevuskoha väliste liikmesriigi tasandi aspektidega.

esmane missioon. 2022. aasta märtsiks on kõik liikmesriigid vastu võtnud IRRSi esialgse missiooni, kuigi kaks liikmesriiki lükkasid oma esialgsed IRRSi missioonid Covid-19 pandeemia tõttu edasi 2020. aastalt vastavalt 2021. ja 2022. aastale. Peale selle on peaaegu kõik liikmesriigid (v.a kolm) korraldanud ka IRRSi järelmissioone, mis soovitatavalt peaksid toimuma kuni neli aastat pärast esmast missiooni. Kuigi vastastikuse hindamise aruanded avaldatakse IAEA veebisaidil süstemaatiliselt, ei edastata neid komisjonile kuigi järjekindlalt. ELi liikmesriikides aastatel 2015–2019 tehtud 28 IRRSi missiooni tulemusena sõnastati soovitused, ettepanekud ja head tavad sellistes valdkondades nagu reguleerivate asutuste vaheline koordineerimine ja koostöö, nende personal ja pädevus ning neis juhtimissüsteemi sisseseadmine. Järelmissioonidel selgus, et soovituste ja ettepanekute järgimine edenes hästi, mis näitab vastastikuse hindamise väärtuslikkust üldise tuumaohutuse suurendamisel.

Aastatel 2017–2018 toimunud esimese **temaatilise vastastikuse hindamise** teemaks valis ENSREG tuumajaamade ja suurte uurimisreaktorite vananemise juhtimise. Selles osalesid 16 ELi liikmesriiki ning Norra, Šveits ja Ukraina, osalemisvõimalusi oli ka avalikkusel. ENSREG koostas tegevuskava,[18] milles olid kirjas vajalikud järelmeetmed (nii ELi tasandi kui ka konkreetsete liikmesriikide jaoks). Sellest tulenevalt avaldasid liikmesriigid 2019. aasta septembriks oma temaatilise vastastikuse hindamise riiklikud tegevuskavad ja ajakohastasid neid 2021. aastal; tehtud edusamme kirjeldatakse 2021. aasta novembris avaldatud ENSREGi kokkuvõtvas aruandes. Riiklike tegevuskavade järgmine ajakohastamine toimub 2023. aasta lõpuks, millele järgneb 2024. aasta mais ENSREGi koondaruanne. Temaatilise vastastikuse hindamise tähelepanekutes ja soovitustes käsitleti loaomanikel olevaid vananemise juhtimise programme, täpsemalt vananemise mõju reaktori surveanumatele, elektrikaablitele, varjatud torustikule ja betoonist kaitsekonstruktsioonidele.

2023. ja 2024. aastaks kavandatud teise temaatilise vastastikuse hindamise teemaks on ENSREG valinud tuumarajatiste tulekaitse. Tingimused ja tehnilised kirjeldused tuleks vastu võtta 2022. aasta esimesel poolel.

Tähelepanekud

- *Saadud kogemuste alusel võib öelda, et temaatiline vastastikune hindamine oleks tulemuslikum, kui parandada selle metoodikat: suurendada tehniliste tähelepanekute tegemise põhimõtteühtsust ning sõnastada nendele reageerimiseks nõudlikud soovitused.*
- *Asjaomaste rajatisteta liikmesriikide osalemine temaatilises vastastikuses hindamises on hädavajalik, sest tuumaohutus on kogu ELi mure ja õnnetuse tagajärgi riigipiirid ei peata.*

IV. JÄRELDUSED JA EDASISED SAMMUD

Komisjon järeldab, et üldkokkuvõttes on direktiivis sätestatud kohustuste täitmine heal tasemel, kuigi – nagu eelmistest punktidest ja järgnevast kokkuvõttest näha – arenguruumi veel on.

Käegakatsutavad edusammud

Liikmesriigid on parandanud oma tuumaohutusega seotud õiguslikku, organisatsioonilist ja regulatiivset korraldust tuumaohutusjuhtimise tugevdamisega ning võtnud oma

[18] HLG_p(2019-39)_163 – ENSREGi esimese temaatilise vastastikuse hindamise tegevuskava.

tuumarajatistes õnnetuste ärahoidmise ja leevendamise meetmeid. Suurendatud on reguleerivate asutuste sõltumatust ja volitusi. Nagu liikmesriikide teabe- ja koostöökorraldusest näha, on tuumaohutusega seotud küsimustes suurendatud ka läbipaistvust.

Uued reaktorid ELis on usaldusväärsema ehitusega, mis peaks ära hoidma suured õnnetused ja leevendama nende mõju, aga olemasolevatele tuumajaamadele, mida on ELis tegutsevatest tuumarajatistest enamus, tehakse direktiivi nõudel pidevalt ohutusalaseid täiustusi. Tuumarajatistele tuleb teha riiklikul tasandil korrapäraseid ohutusülevaatusi, et hinnata, kontrollida ja täiustada rajatiste tuumaohutust kogu nende kasutusea jooksul.

Esimene temaatiline vastastikune hindamine, milles keskenduti reaktorite vananemise juhtimisele, näitas kui kasulik on koostöö, mille käigus jagatakse teadmisi ja häid tavasid. Samuti näitasid liikmesriigid üles tahet allutada oma raamistikud rahvusvahelisele vastastikusele hindamisele.

Fukushima õnnetusest saadud õppetundide ja ELi stressitestidest saadud kogemuste alusel on liikmesriigid üldiselt teinud olulisi ohutustäiustusi. Ent ka ligikaudu 10 aastat pärast Fukushima õnnetust ei ole mõni liikmesriik suutnud kõiki täiustusi ellu viia. Seega tuleks need tegemata täiustused ära teha esmajärjekorras.

Eesseisvad ülesanded

Kuigi direktiiv parandas liikmesriikides tuumaohutust, on veel täiustamisruumi mitmes tähtsas valdkonnas (vt aruande II ja III jaotise tähelepanekud).

Täpsemalt jätavad direktiivi üldsõnalised sätted tõlgendamisruumi, mistõttu on reguleerivate asutuste metoodika vajalike ohutustäiustuste väljaselgitamisel erinev. Tuumaohutus paraneks ELis, kui tuumaohutuse eesmärki kohaldataks põhimõtteühtsemalt selle põhjal, et mõistlikku teostatavust hinnataks süsteemsemalt. Liikmesriikide tegutsemisviiside põhimõtteühtsust ja liikmesriikide protsesside tulemuslikkust saab parandada sidusama ohutushindamise ja eriti sidusamate korrapäraste ohutusülevaatustega (sh pikaajalise tegutsemise korral).

Samuti on võimalik suurendada pädevate reguleerivate asutuste sisulist sõltumatust (mis ei võimaldaks nende otsuste tegemisel lubamatut mõjutamist), parandades praegu kehtivat riiklikku korraldust mitmes valdkonnas (nt ülesannete lahusus, finants- ja inimressursid ning huvide konfliktid). Parandada saaks avalikkuse osalemist tuumarajatiste asjaomaste olelusringi etappidega seotud otsuste tegemises ning lisada mõne reguleeriva asutuse juhtimissüsteemi dokumentatsiooni ametlikud ohutuskultuuri käsitlevad sätted. Samuti tuleb rohkem pingutada selle nimel, et tagada kestlikkus ning tuumaohutusega seotud asjatundlikkuse ja oskuste arendamine.

Soovitused tulevaste ELi tasandi meetmete kohta

Riikide tegutsemise tulemuslikkuse ja põhimõtteühtsuse suurendamisel võiks mõne II ja III jaotises esitatud tähelepaneku puhul olla abi koordineeritumatest ja rohkem koostööd sisaldavatest ELi tasandi meetmetest, mis põhinevad arvamuste ja kogemuste struktureeritud vahetusel.

Järgmised soovitused on niisiis liikmesriikidele selleks, et nad töötaksid üheskoos välja ELi tasandi ühtse lähenemise:

- **suurendada reguleerivate asutuste sõltumatust lubamatust mõjutamisest otsuste tegemisel, sõnastades ühised juhtpõhimõtted, mis tuginevad sellistele olulistele kriteeriumidele nagu:**
    - **sisuline eraldatus kõigist teistest organitest ja organisatsioonidest, kes tegelevad tuumaenergia edendamise või kasutamisega;**
    - **piisavad sihtotstarbelised eelarveeraldised;**
    - **piisavalt palju personali, kellel on vajalik kvalifikatsioon, töökogemus ja asjatundlikkus, ning teadmiste säilitamine;**
    - **huvide konfliktide ärahoidmine ja lahendamine;**
- **parandada loaomanike põhivastutuse – tuumaohutuse – tagamise võimekust, koostades ühised juhtpõhimõtted, mis tuginevad sellistele olulistele kriteeriumidele nagu:**
    - **teadmiste säilitamine ja kvalifitseeritud personali leidmine;**
    - **rahaliste vahendite piisavus;**
    - **(all)töövõtjate tegevuse juhtimine;**
- **edendada ja laiendada tulemuslikku tuumaohutuskultuuri, mille jaoks vahetatakse teavet riikliku poliitika ja korra kohta ning töötatakse välja parimad tavad, eriti reguleerivate asutuste enda ohutuskultuuri ja juhtimissüsteemiga seoses;**
- **suurendada läbipaistvust, koostades avalikkuse sisulise osalemise suunised tuumarajatiste olelusringi tuumaohutust mõjutavate etappidega seotud otsuste tegemises;**
- **toetada tuumaohutuse eesmärgi rakendamist alljärgnevaga:**
    - **ühise arusaamise kujundamine tehnilisest põhibaasist ja selle kohaldamisest tegelikkuses (sh täpsemalt rakendusmetoodika, mille abil hoida ära radioaktiivsete ainete varast ja ulatuslikku keskkonda sattumist ning selgitada välja mõistlikult teostatavad ohutustäiustused olemasolevatele rajatistele, mis tegutsevad üha enam pikaajaliselt);**
    - **ohutushindamiste (eriti korrapäraste ohutusülevaatuste) põhimõtteühtsuse suurendamine, koostades selle kohaldamisala ja metoodika suunised, mis peaksid hõlmama ka tuumaohutuse eesmärgi süstemaatilist kasutamist võrdlusalusena;**
- **parandada temaatilise vastastikuse hindamise tulemuslikkust tehniliste tähelepanekute tegemise põhimõtteühtsuse parandamisega ja hindamistähelepanekutele reageerimise jaoks nõudlikumate soovituste tegemisega.**

Komisjon küsib ENSREGi raames liikmesriikide ja nende reguleerivate asutuste arvamusi, samuti loaomanike ja teiste sidusrühmade (sh kodanikuühiskonna) arvamusi selle kohta, milline peaks olema ja millal algama eelkirjeldatud ELi tasandi meetmete võtmine. Sellise esmase konsulteerimise tulemusena soodustab komisjon nende soovituste järgimist (sh korraldab tööseminare, konverentse, kohtumisi ja uuringuid). Sealjuures arvestab komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu arvamustega.

Valdkondades, milles on vaja liikmesriikide ja ELi tasandi lisameetmeid, palutakse liikmesriikidel anda direktiivi rakendamise edenemisest veel aru. Nii saaksid kodanikud praegustest tuumaohutusprobleemidest paremini aru, see soodustaks avalikkuse kaasamist ja osalust ning suureneks üldsuse usaldus loaomanike ja riiklike ohutusasutuste kohustuste ja tegevuse vastu.

Vastavalt ELi parema õigusloome[19] põhimõtetele kavatseb komisjon teha sobival ajal direktiivi standardse hindamise, et selgitada välja, mil määral see saavutas oma eesmärgid või kas on ruumi õigusraamistikku veel reformida, et parandada selle tulemuslikkust, asjakohasust või põhimõtteühtset kohaldamist, võttes arvesse ka siin aruandes väljapakutud meetmete edenemist.

[19] Vt täpsemalt komisjoni parema õigusloome suuniseid aadressil https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how/better-regulation-guidelines-and-toolbox_et.